

گفت‌وگوی صبا با امیر اطهر سهیلی کارگردان فیلم زنانی که با گرگ‌ها دوید

روایتی از سفر قهرمان

فیلم «زنانی که با گرگ‌ها دویده‌اند» به کارگردانی امیر اطهر سهیلی و نویسندگی مشترک او با حسام سامری زاده، تهیه‌کنندگی محمدرضا شرف‌الدین و بازیگری لعیان زنگه این روزها در سینماهای هنر و تجربه اکران می‌شود. امیر اطهر سهیلی منتقد، نویسنده، فیلمنامه‌نویس، کارگردان، تهیه‌کننده و استاد دانشگاه است. از ساخته‌های او می‌توان به فیلم‌های طرّفه، سوم شخص مفرد، روایت فرّعت، مجموعه مستند سفری دیگر و اولین فیلم سینمایی او «زنانی که با گرگ‌ها دویده‌اند» اشاره کرد. گفت‌وگوی خبرنگار صبا با کارگردان این فیلم را در ادامه می‌خوانید.

مریم عظیمی
گفت‌وگو

فیلم «زنانی که با گرگ‌ها دویده‌اند» روایتی شرقی دارد، چگونه به این سبک روایی رسیدید؟

وقتی که با حسام سامری زاده فیلمنامه «زنانی که با گرگ‌ها دویده‌اند» را می‌نوشتیم در حال انجام یک کار تحقیقاتی روی سفر قهرمان جوزف کمپل بودیم. مبحث شکم‌نهنگ در استایل جوزف کمپل مشهور است و چالش ما بر این بود که چند مرحله بودن سفر قهرمان جوزف کمپل با چند مرحله بودن سفر قهرمان شرقی خراسانی که هفت شهر عشق عطار یا هفت خان رستم است آیا تطبیق دارد یا نه! وقتی به مبحث شکم‌نهنگ و داستان یونس که وارد شکم نهنگ شده و سپس از آن خارج شده رسیدیم توجه‌مان به سفر قهرمانی یونس که در داخل شکم نهنگ رخ داده بود جلب شد و این مسئله جرقه نوشتن فیلمنامه‌ای شد که از لحاظ روایت برای خود ما متفاوت باشد. «زنانی که با گرگ‌ها دویده‌اند» یک استایل روایی کاملاً شرقی دارد و سفر قهرمانش بر اساس هفت شهر عشق عطار است و من نظریه‌هایی مثل عطار و ابن عربی را در این اثر تلفیق کردم و به همین علت آن را یک اثر پژوهشی می‌دانم. شما اولین فردی بودید که راجع به استایل روایی فیلم اشاره و درباره آن پرسیدید به همین جهت من به این مسئله ورود کردم. شخصاً فکر می‌کنم که مخاطب این فیلم چه آن را دوست داشته باشد و چه نه وقتی از سالن بیرون می‌آید می‌گوید ریتم فیلم حفظ شده و قهرمان مرا تا آخر فیلم کشانده است و اگر قهرمان توانسته مخاطب را تا آخر فیلم بکشد یعنی روایت درست بوده است و باقی مسئله به سلیقه، برداشت شخصی و خرده‌کاری‌های کارگردانی مثل بازیگردانی، نورپردازی و غیره برمی‌گردد. حالاً من در این زمینه‌ها موفق بوده‌ام یا نه اما در استایل روایت فکر می‌کنم که این اثر یک تست موفق از روایت سفر قهرمان شرقی بود.

لوکیشن فیلمبرداری به چه شکل بود آیا فیلم را به صورت استودیویی کار کردید؟

حقیقتش این است که این فیلم بسیار فیلم مستقلی است و نمی‌توانیم ادعا کنیم که استودیویی به آن معنا برای انجام فیلمبرداری‌ها داشتیم. ما سوله‌ای را طراحی کردیم و به نوعی یک استودیو ساختیم.

به نظر در صحنه آبگرفتگی با چالش جدی رو به رو بودید.

بله آن صحنه بسیار چالش‌برانگیز بود. ما بچه‌های مستقل سینما که در مشهد به فعالیت می‌پردازیم یک سری تحقیقات کردیم تا ببینیم این سنگری که ساخته‌ایم و چهار دیوار و یک سقفش متحرک است را چگونه باید پر از آب کنیم. این کار بسیار سخت بود و جلسات مختلفی برایش برگزار کردیم و صادقانه می‌خواهم بگویم که قسمت آب گرفتگی صرفاً نتیجه زحمات گروه صحنه نبود بلکه زحمت همه عوامل فیلم بود. مثلاً تصویربردار پشت صحنه ما دو روز برای همان سکانس کار کرد و ما توانستیم طی آن دو روز با اجرای ترفندی که در طول جلسات متعددهمان در زمان پیش تولید به آن رسیده بودیم کار را پیش ببریم. اما چالش اصلی این بود که آیا طرح و ایده ما در زمان اجرا نیز درست از آب در خواهد آمد یا نه و خوشبختانه اجرایی شد و نتیجه داد.

چرا تن به دوبله فیلم دادید؟

متأسفانه فیلم درگیر اصلاحات زیادی شد من از این مسئله در هیچ جایی سخن نگفتم تا اینکه خود آقای سعید رجبی فروتن معاون نظارت ارزشیابی دولت قبلی پستی در مورد اینکه فیلم «زنانی که با گرگ‌ها دویده‌اند» چقدر مظلوم واقع شده و اینکه ۶ سال توقیف مانده گذاشتند. زمانی که فیلمنامه این اثر نوشته شد بنیاد و شورای فیلمنامه حفظ آثار می‌گفت که ما کمک می‌کنیم تا این اثر ساخته شود و این قول مساعد ما را وارد جریان ساخت این فیلم کرد ولی متأسفانه نه تنها کمکی صورت نگرفت بلکه سنگ‌اندازی‌های بیشماری نیز انجام شد. ۶ سال فیلم توقیف بود و ما مجبور شدیم که برخی از دیالوگ‌ها را عوض کنیم و در نتیجه این موضوع مجبور شدیم فیلم را دوبله کنیم. با اینکه کل فیلم بسیار کم دیالوگ است و دیالوگ‌هایش شاید مجموعاً ۵ صفحه بود و همین تعداد دیالوگ کم آنقدر دچار تغییرات

کاراکتر در فیلم تجربه می‌کند مسلماً چالش‌های زیادی در راه بازی این نقش وجود داشته است.

حقیقتش این است که ما چند روز قبل از اکران فیلم با هم صحبت کردیم و ایشان قول ۱۰۰ داده بودند که در اکران حضور پیدا می‌کنند ولی متأسفانه نیامدند و من از این بابت کمی دلخور هستم حالا شاید ایشان نیز دلخوری خودشان را داشته باشند اما ایشان بارها در مصاحبه‌هایی که درباره این فیلم داشتند اعلام کردند که این فیلم را بسیار دوست دارند چرا که برای نقش زحمت بسیاری کشیده‌اند. حتی اگر با یک نگاه منفی و نه اینکه خانم زنگه بازیگر من بوده‌اند بخواهم بگویم اینگونه بود که ایشان به شدت برای این فیلم زحمت کشیدند و من واقعاً از انتخاب ایشان راضی هستم. نقش بسیار متفاوت بود و اگر خوب در آمده همه زحمت‌های ایشان بوده و اگر نکته بدی بوده بخاطر چالش میان من و ایشان شکل گرفته، به هر حال این فیلم اول من بود و من پر از اشتباهات هستم در حالی که ایشان پر از تجربه هستند و اگر جایی اشتباهی وجود دارد شاید خطای من در هدایت بازیگر بوده باشد. خانم زنگه واقعاً شب و روز زحمت می‌کشیدند و روی فیلمنامه خیلی فکر می‌کردند. هر روز با ایده سر صحنه می‌آمدند و صحبت می‌کردند و بازیگری به شدت پر انرژی هستند. ایشان در طول پروژه به شدت اخلاق محور و آن تایم بودند، وقت می‌گذاشتند و تمام وقت سر پروژه می‌ماندند و اعتراض نمی‌کردند و واقعاً سر این کار ایشان انرژی، وقت و تمام خودشان را گذاشتند و از ایشان متشکرم و دمشان گرم.

با توجه به چالش‌هایی که در روند تولید و اکران فیلم داشتید جوایزی که فیلم از جشنواره‌های خارجی دریافت کرده باید حس خوبی در شما ایجاد کرده باشد.

شد که ما به شدت به چالش برخوردیم ما برای هر تغییری مجبور بودیم سرعت فیلم را با دیالوگی که ما داده شده بود تغییر دهیم، حتی شخصیت پردازی فیلم هم درگیر می‌شد به عنوان مثال کد دیالوگ‌های معرفی شخصیت یونس و عطا پشت بیسیم گفته می‌شد و حال برای اینکه دیالوگ عوض شود باید لپ‌تاپ و متن دیالوگ به هماهنگی می‌رسید تا این اصلاحیه انجام شود و فیلم من هم فیلمی نبود که بتوانم یک سکانس را از نو بگیرم و آن تغییرات لازم را در آن اعمال کنم بلکه یک فیلم تک لوکیشن و تک بازیگر بود که نمی‌توانستیم حتی چیزی به آن اضافه کنیم. این مسئله باعث شد که ما به شدت اذیت شویم و در دو قسمت از فیلم ما هر چقدر تلاش کردیم نتوانستیم این تغییرات را سینک کنیم. تقریباً ۶ سال درگیر دوبله این کار بودم و دیگر نمی‌توانستم بازیگر م را قانع کنم که برای دیالوگ دیگری به استودیو بیاید در این میان هزینه‌های بالای استودیو خود چالش بزرگی بود با توجه به اینکه کل هزینه‌های این فیلم را من شخصاً از بودجه شخصی خودم پرداخت کردم و دو سال کار و تلاش کردم تا بتوانم بودجه این فیلم را فراهم کنم. حال بدون همه این حمایت‌ها و چالش‌هایی که داشتیم متأسفانه انگ‌هایی هم زده می‌شد که دیگر واقعا اذیت کننده بود در حالی که فیلمنامه این کار به تایید خودشان رسیده بود و آقای اردکانی، آقای بهمنی، آقای شرف‌الدین اعضای شورای حفظ آثار اعلام کردند که اگر سینمای دفاع مقدس می‌خواهد زنده شود باید فیلم «زنانی که با گرگ‌ها دویدند» ساخته شود و از آن حمایت شود ولی متأسفانه بعدها صرفاً آقای اردکانی بود که از میان آن شورا پشت فیلم ایستاد و حمایت کرد.

از همکار بتان با لعیان زنگه بگویید با توجه به شرایطی که